

JOSEF PAVLOVICKÝ

česká próza
na
www.carpe.cz

Svatební Benátky
s bengálem

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takového sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

JOSEF PAVLOVICKÝ

**SVATEBNÍ BENÁTKY
S BENGÁLEM**

2011

Editor © Michal Huvar, 2011
Illustrations © Přemek Horáček, 2011
© Carpe diem, 2011

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU
ISBN 978-80-87195-26-0

JARO

Do spící přírody nastěhoval se zase nový život a rozproudil se lesními potůčky, zajásal ptačí písni, rozesmál se žářem slunce a pestrostí květů zasypal celou zemi.

„Ven, jen ven do omládlé přírody!“ volá skřivan z oblak od božího rána do noci.

Poslechl jsem a ve společnosti starého mopslíka zapadl jsem do lesního úvalu. Chvíli pocházíme po zeleném břehu potůčku, který zurčí kaskádami, ševelí kaménkům svou tklivou píseň a zase tiše se plazí pod mechem a kupami suchého listu, aby vyskočil k novým skokům, k novému jáсотu.

Je tu tak útulno, tak milo a sladko, že člověk mimovolně a rád zapomíná prachu a hřmotu života, zapomíná na strádání, zloby lidské a na všechny ty jedy,

kterými se otravuje každodenní život, tu cítí, jak šíří se srdce k nadšení, jak čerství se krev k nové práci i ke vzdoru v boji.

Konečně, znaven silným dechem jara, usedl jsem na kmen zkácené borovice, smekl klobouk a hodil ho do bujných trsů trávy. Při prvních doušcích sladkého farniente politoval jsem těch, kteří nemají takového lesního úvalu, aby se alespoň na chvíli stulili do klínu omládlé přírody, kteří den ze dne táhnou za kus chleba jho svých povinností na vykázané líše, až padnou na jejím konci – dojdou-li ho –, pak jsem se zahleděl nad a před sebe, a vjelo do mne vědomí boháče.

To vše jest moje... Modrý pruh vysokého nebe stěsnaný ve vrcholky zelených stromů vroubících křivolaký tok ručeje jest můj, mou jest hradba lesních velikánů podrostlých bujnou chamradí, mým jest koberec zeleně protkaný protěží, nezabudkami a svazky petrklíčů, mým jest ticho lesa i jeho sílící dech, pro mne ladí kos svou píšťalku, sedmihlásek trylkuje, kukavice kuká, pro mne i ty mušky tančí ve světelných pásech.

Hoj, je to ale balet v těch světelných pásech! Slunce prodírá se skulinami stromů, stříbrné pásy jeho paprsků visí k zemi, na níž kreslí malá sluníčka poskakující po trávě dle hudby větěrku, a roj mušek a much mihá se a kolotá nahoru dolů v stříbrném tom jasu, noří se ze stínu, poskočí jasnem a teplem a zase zapadá do polostínu, aby se opět vynořil...

Či nevrátí se již některá na výsluní? Ohřála se snad jen na chvíli, padla v stín a stín ji pohltil, nenalezla již cesty k světlu, teplu, k životu, zatím co jiné skotačí a vyhřívají se do sytosti? Snad. Ani mezi lidmi není tomu jinak.

Podepřel jsem si bradu do dlaní a hleděl k světelnému pásu, který i s vykresleným sluníčkem postupem slunce blížil se k mým očím, jakoby vybízel: prohlédni do toho mušího života a jeho tajů, je to, pravda, jen muší život a rej, muší zápasy a umírání, veselé a směšné, muší skoky, ale...

Vím, vím.

A již berou na sebe ty mouchy a mušky podoby mých milých bližních, vidím se ve shonu a pachtění, v jejich vášních, trampotách i směšnostech, čímž se lidé mnohdy navzájem liší, jako mouchy svou velikostí, barvou a mušími choutkami...

Je to věru zajímavé, nač a na koho ledajaká muška a moucha člověka neupamatuje! — — —

KÓPILI SI MOCHE

Pamatojete se ešte na stréčka Křóпка, co só o nás podmistrem? Že han!

Dneska, jako hórad, dbajó jož na česť a dobrý chování, obzvlášť o jiných, ale za mlada beli oni kujón. Žádnýho veražení nepokazili a sami se naveváděli kóskó, že be na ně nestačil ani kalendář.

Nejaké sem po nich zerbuval. Kdo chce, ať poslóchá, a kdo ne, ať počká na lepší.

Tož belo to před párma rokama, co bel takové hic jako vluni. Ledi trpěli žižňó a hópalem, jak za ejypských ran, a k temo belo ešte toli moch, že stréček Křópek radili pantátovi Břečkovi, hospodskýmó na Pinduli, abe si namalovali na své holó lebko pabóka, že mo tam žádná ani nepáchne, anebo abe si jo namazali kolomazó, že kerá be přeci, tož jož neholítne.

Víš, pindulské, rozváděli stréček svó rado, moche só jak te slote (*děti; pozn. edit.*) na klózačko, celý pryč, a tož bod' ich tam nepóšcé, alebo ich cheté, jedno z vo-bojiho, a nemosíš klet. – Oni totiž pantáta Břečka, co belo toli moch, prachteremtili vod rána do noci...

Jedno v pondělí odpoledna mrvili se stréček za dědinó v jablůškách. Ale jaká práca v pondělí a za takovýho hópalo?

„Každé osmolené švec má fraj,“ povídali stréček na hótěcho tym jablůškám a sekli prácó. Na Pinduli bode chladněš, otěšovali zas sebe, a tož nasmekli moteko na rameno a šli na Pindulu.

Belo temo akurát tak. Na Pinduli chládeček toze milé a posedění, no! Enom nebét tých moch. Snad bele z celý dědine slezlý. O každý kalužinke piva napájelo se ich hned stádo.

Stréček sedli ze široka za stůl, dali moteko vedli sebe na lavico a čekali. Hospodské nikde. Tož pískli, až se moche plašile. Pindulské leze ze sklípko.

„Kdes bel, te lisé?“

„Ve sklípko.“

„A co tam?“

„Řekni mně, kam mám před tó žóželó utýct?“

„Jako před mochama?“

„No bať!“

„Jož sem ti kolikrát radil, abes si namaluval...“

„Neplké darebnosti, dež nevíš nic lepšího. Ví rohaté, že je ta žóžel na to pivo tak zteklá.“

„Máš teda nepít. Seš potom nasáklé tým troňkem jak bečka a moche se za tebé táhnó jak za dobetkem. Teďka ale neché moche mochama a nalé. Ať je stodený! To ti povídám: venko je hic a ve mně jak v peci.“

„To je vékladó,“ brončel hospodské toče pivo.

„Víš, pindulské, já můžu vekladat, já pro fištrón do hapatyke nemosím, dé sem to holbo, až se napijo, tož ti dopovím.“

A stréček si zavdale s taková chotí, že debe belo dno ešče o píď dál, tak be ho beli oviděli, potem si otřeli nos od pěne, krkli nahlas a pochválili: „Jako křen!“

„Tož, abech teda dopověděl, poslóché: já ti nando na všeko rado a nápad. A to néni každýmó daný, o tebe je to kupříkladó zrovna naopak: spíš bode mět zednická koza mladý, než tobě něco chetryho napadne.“

„No, tak hlópé přeci snad néso,“ bránil se pindulské.

„O hlópým není řeči. Ale nápadité nési, to je dvojí. Abes vědil, já ti aj mó staró přivedo k mlčení, a to cosi znamená. Příkladně včera, nebo meslim, že to belo jož dneska, jak sem přišil od tebe z hospode, stará se zbodí a povídá: že jož deš!“

„Járko, celó noc tam přeci nebodo.“

Že pré moc nechebí. Je jož jedna.

„Jož?“ povídám.

„No, nedělé se tak hlópé.“

„Járko, a meslíš, stará, že debech bel duma, že be ich belo míň?“

„S tebé néni řeči,“ odsekla jak širočinó.

„Deť sem nezačal. Jo, tobě be se to řečnovalo, povídám laskavě, dež seš vespaná...“

Ani nemokla. Tak sem hned pokojně osnol.

„Dež seš teda tak nápadité, porad' mně, ale neco chetryho – na ty moche.“

„Na ty moche? E co be ne. Ale napřed mně nalé, mosím si nabrósit nápade, na toli moch s jedná holbó nevezrám.“

„Třebas pětko bech oželel,“ troštoval se pantáta Břečka, stavě holbo před stréčka, „debe mě někdo zbavil teho do-
betka.“

Křópek přeměřili znalecke stáda moch. „Te, pindulské, to be ich přišlo pár kop za halíř, ale poslóché: já si te moche kóvim.“

„Kópíš? Te?“

„Han. Dám ti za ně renské. Chceš?“

„Děláš si ze mě dobré deň?“

„Nedělám. Tu je renské.“

„A co s nima bodeš dělat?“

„Bodo ich zabijet. A ešéc na nich aj něco vedělám.“

„Dež chceš, só ty.“ – A pantáta šibli renšťákem do omaštěný bártošle. Pod kužó se ale zobili nad védělkem.

Stréček Křópek si teda přihnoli a pomálo se zbihli: „Tož začno hned', než bodo s nima hotuvé, oteče, meslím, hodná chvíla.“ Vzali moteko za toporo – na zdi se-
dělo moch dost' a dost' – namířili na jedno a brenk po ní télkem.

Ze zdi vopadlo kos homítke, mocha ale holitla.

„Je to, mrcha, šekuvny!“ povídali stréček, namířili na drohó. Pindulské vevaluval oči.

Brenk! Ve zdi díra a mocha zasi pryč.

„Bode to kos práce, meslím,“ hádali stréček a zbihli moteko po třetí.

„Te, Křópkó,“ vekřikli pantáta hospodské a chmacli stréčka za rokáv, „já se spáčím! Toť máš tvó zlatko a moch neché. Deť bes mně za renské rozmlátil barák.“

Stréček spostili moteko k zemi, opřeli se o toporo jako kat o sekero a povídali špidlatě: „Seš te chetrák jakési, včil je ti, meslím, líto, žes mě prodal tuli moch za renské. To vím, že bes se páčil, ale to néni, milé bracho,

enom tak, smlóva je smlóva a kop je kop...“ a stréček zbihali moteko k novy raně.

„Křópkó, prosím tě...“

„Dobře teda. Dež dáš toplák vodstupnyho, vezmo renské zpátke a moche ti nechám.“

Pindulské podival se smotně na dvě díre ve zdi a – šel pro toplák. Ted'kom se zasi zobili stréček nad védělkem.

CIBULKOVA VERNISÁŽ

Mouchy se táhnou za pivem jako náš Cibulka. Než malý rozdíl jest mezi oběma přece. U much nese to sebou jejich muší přirozenost, u Cibulky však umělecký charakter.

Cibulka jest umělcem, malířem, ovšem pouze malířem pokojů, než přesto počítá se on sám k umělcům, a my nemáme prázdného důvodu, proč bychom o něm jinak smýšleli. Proto také užili jsme o příhodě, která se mu přihodila, a kterou míníme vyprávět, cizojazyčného slova, jak jest v uměleckém světě zvykem, jen abychom svoje shodné smýšlení projevili, třebaže ona událost s uměním Cibulkovým ani dost málo nesouvisí, a třebaže tím stojíme před povinností význam cizího slova a jeho vztažnost k našemu hrdinovi vyložiti.

Vernisáž, jak jsme se sami nedávno dověděli z novin, značí doslovně „první nátěr“ a užívá se ho, jak již řečeno, v uměleckém světě, a to hlavně mezi malíři, než neznačí ono slovo, jak by se snad někdo mylně mohl domnívati, ten akt, který v naší milé mateřštině hledíme vystihnouti obraznými frázemi „třít salamandra, mazat deku, nebo šišku“, což se mezi umělci, a zase hlavně mezi malíři, někdy přiházívá, nýbrž značí něco docela jiného, nám naprosto lhostejného.

Také u Cibulky nemá vernisáž onoho obrazného významu, ačkoliv jeho první nátěr, kterého se mu v manželství dostalo, s „třením salamandra“ souvisel, jako důsledek souvisí s příčinou.

Aby se však čtenářové uvarovali druhého omylu, třeba nám hned předem podotknouti, že Onufrij Cibulka nebyl nějakým flamendrem z povolání. Mimo to musíme mu dáti vysvědčení o dvou výborných vlastnostech. Nejprve byl dobrým malířem, a to jak v kvalitě práce, tak i v provádění, a to tak dobrým, že byl daleko široko zván k okrašlování příbytků lidských. K usnadnění svých produktivních styků s uměnímilovným zákaznictvem pořídil si náš snaživce koně s vozíkem.

O jeho oři, ač do události činně nezasahuje, dovolíme si přece přičiniti malou poznámku, a sice že svým zevnějškem zřetelně naznačoval, že se pohybuje, a hlavně že se krmí, v uměleckých kruzích. Od Pegasa, na němž, jak známo, básníci před vynalezením dvojplošníku jezdívali do vyšších sfér, lišil se pouze nedostatkem křídel, jinak ale vytáhlý krk, špidlaté uši a vpadlé boky měl jako každý Pegas, a jelikož nebylo jeho úkolem, aby se svým pánem lítal, tož „do luftu“ taky nebyl. Kam měl dojít, tam došel, a jeho pán po něm více nežádal.

A tento pád přihodil se nejspíše, když přišel dohromady s Úvaláky, s občany sousední obce Úval. Vždy, ať začali, o čem chtěli, dostali se nakonec do sebe. Bylat mezi oběma obcemi stará řevnivost, živená a rozdmýchaná tím, že obě tvořily takřka jeden celek, jsouce odděleny pouhou cestou, a že jedna druhou stále potřebovaly.

Brdští měli kostel a školu, ale neměli krapet poctivé vody, Úvalští zase neměli ani kostela, ani školy, ale měli vodu, dost vody, ba tolik vody, že měli i na návsi kalužinu, které přezdívali „rybníček“. Museli si tedy navzájem vypomáhat, což mezi sousedy nedělá nikdy dobrotu.

Cibulku bral kozel, když mu Úvalští začali o vodě. A oni začali vždy, vhod i nevhod, jen se s ním sešli, protože věděli, jak se čertí. A on se čertil nejen nad tím, co vytýkali jeho obci, ale zvláště jak to vytýkali.

Sotva padla narážka na „brdskou vodu“, Onufrij hned podrážděně vybuchoval:

„Co chcete, vy Úvaláci, mluvit? Máte kostel? Máte? Nemáte, ale my Brdští máme! Máte vy školu? Máte? Nemáte, ale my Brdští máme! Co by z vás bylo, kdybychom vás nepustili do kostela a do školy? Nic, boha-prázdná a nevzdělaná verbež...“

Úvalští přikyvuají zbožně, ale poťouchle se usmívají, až se vybouřil, začnou oni mazlivě, starosvětským nářečím, což Cibulku dohání na pokraj zoufalství, které utápí v pivě:

„Ve, Brdští, máte kostelíček, máte, ale svćenó vodičko máte z Óval, máte školo, máte, ale tabolo oméváte vodičkó z Óval. Vidiš, Cibolko, a co be se teprv počil váš dobetaček bez naší vodičke, he? Na Brdě se